

Spørreliste nr. 231

VEI SOM KULTURMINNE

Den som besvarer listen er innforstått med at svaret blir arkivert (anonymt) og blir brukt av forskere i dag og i fremtiden. Brukere av materialet må forplikte seg til å verne opphavspersonens og eventuelt andre personers integritet.

Denne gangen ber vi dere tenke "vei", på hva den betyr i det daglige og på hva den betyr estetisk og historisk. Gjennom hele vårt langstrakte fedreland går et nett av veier. Det er store og små veier, gamle og nye, bratte og flate veier, stier og tråkk, bruer og tunneler. Mangt er vakkert, annet nøyer seg med å være praktisk, og enkelte ganger er veier blitt betegnet som "sår i naturen". Fortell oss om veier du vet om, kjenner og har reist langs.

*Det er etnologen Anne-Sofie Hjemdahl som har inspirert oss til å ta opp temaet vei. Hun er i embets medfør spesielt interessert i E 18 ved Larvik. Vi sender dere derfor – i tillegg til hovedlisten – en særemneliste: **E18 - Veghistorie i Larvik**. Den inneholder spørsmål som det kreves lokal kunnskap for å kunne besvare. Men det er mange som bor utenfor Larvikområdet som også bruker denne veistrekningen, det er jo selve veien til Sørlandet! Og det er viktig at også dere svarer, selv om det bare er noen av spørsmålene dere vet noe om. Les gjerne gjennom begge listene før dere begynner å skrive. Lykke til!*

Veier gjennom landet

Veinettet i Norge er i kontinuerlig utbygging og utbedring. Hvilke positive og negative sider mener du at dette har?

Dagens hovedveier knytter steder sammen, og motorveier omtales ofte som trafikkmaskiner. Hva legger du i en sånn betegnelse?

Veien betegnes også som landets livsnerve. Hva legger du i den betegnelsen?

For å verne bebyggelse og mennesker mot støy og støv, bygges det støyskjermer. Hvilke refleksjoner gjør du deg da om veien som livsnerve?

Synes du en moderne vei kan ha estetiske verdier? Kan du gi eksempler fra veier du har ferdes på, i Norge og eventuelt i andre land?

Vern av veier

I mange lokalsamfunn har man pekt ut veier eller veistrekninger som kulturminner. Det kan være alle slags veier. Har man det der du bor eller har bodd?

Hvorfor ble veien utpekt som verneverdig? Hva er den lokale historien knyttet til veien? Har den estetisk verdi, på hvilken måte?

Var det lokal debatt omkring vernespørsmålet, og hva gikk den eventuelt ut på? Hva innebærer et slikt vern for lokalmiljøet?

Er det noen lokale veier, deler av veier eller veistrekninger som du mener bør vernes? Hvorfor?

Hva med nyere veier eller veianlegg? Kan de være kulturminner som bør vernes?

”Min” vei

”Jag har bott vid en landsväg i hela mitt liv...”. Slik sang den svenske poeten Edward Persson i 1939. Ved en eller annen vei har vi vel alle bodd – ”och sett människor komma och gå”. Gjennom barndom, ungdom og voksenliv har det gått veier. Kjøreveier, stier eller tråkk. Farlige veier, gater eller smug.

Som vanlig vil NEG ha **din** historie, eller rettere sagt: historien om **din vei**. Fortell om veien, dens utvikling og historie, om ferdsel og virksomhet slik du minnes det, og om ditt liv langs veien.

Hvis du i ditt liv har reist langs veier som har gjort inntrykk på deg vil vi også gjerne høre om det – enten det er i Norge eller i andre land. Beskriv veien og fortell om opplevelsen.

Anne Moestue

Ann Helene Bolstad Skjelbred